

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ / ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ	ΑΡΗΣ ΤΑΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ		
ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (χειμ./εαρινό)	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ		
ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ (1 έως 8)	5-8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΑΔΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΟΧΙ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Να αποκτήσουν μια εικόνα των πεδίων εθνογραφικής έρευνας στον ελλαδικό χώρο
Να κατανοήσουν βασικές θεωρίες της ανθρωπολογικής θεωρίας οι οποίες υιοθετήθηκαν και εφαρμόστηκαν σε εθνογραφικές έρευνες στην Ελλάδα
Να εντοπίζουν κοινά σημεία, διαφοροποιήσεις και αντιθέσεις στους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιήθηκαν βασικές έννοιες της ανθρωπολογικής θεωρίας στην μελέτη τοπικών κοινωνιών ή ομάδων στην Ελλάδα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από τη δεκαετία του '60 αρχίζει να εκδηλώνεται ανθρωπολογικό ενδιαφέρον για τη μελέτη της ελληνικής κοινωνίας. Στο σεμινάριο θα παρουσιαστούν τα κυριότερα πεδία των εθνογραφικών μελετών για την Ελλάδα: πολιτική (πολιτική συμπεριφορά, πατρωνία, λαϊκισμός), οικονομία, συγγένεια και φύλα, θρησκεία και τελετουργία, μειονότητες, πρόσφυγες κ.λπ. Επιπλέον θα συζητηθούν οι κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις των ανθρωπολόγων του ελλαδικού χώρου και οι τρόποι ένταξης της ελληνικής εθνογραφίας στο ευρύτερο πλαίσιο των ανθρωπολογικών προσεγγίσεων κοινωνιών της Μεσογείου και των Βαλκανίων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο,
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία: power point και

<p>ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	λογισμικό ανάλυσης περιεχομένου Αξιοποίηση των ιστότοπων του Πανεπιστημίου (classweb και e-learn) για την επικοινωνία με τους φοιτητές.																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="662 508 995 566">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="995 508 1332 566">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="662 566 995 640">Παρακολούθηση διαλέξεων</td> <td data-bbox="995 566 1332 640">75</td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 640 995 752">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για την παρουσίαση</td> <td data-bbox="995 640 1332 752">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 752 995 790">Τελική εργασία</td> <td data-bbox="995 752 1332 790">125</td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 790 995 828"></td> <td data-bbox="995 790 1332 828"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 828 995 866"></td> <td data-bbox="995 828 1332 866"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 866 995 904"></td> <td data-bbox="995 866 1332 904"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 904 995 943"></td> <td data-bbox="995 904 1332 943"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 943 995 981"></td> <td data-bbox="995 943 1332 981"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 981 995 1019"></td> <td data-bbox="995 981 1332 1019"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="662 1019 995 1055">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="995 1019 1332 1055">250</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Παρακολούθηση διαλέξεων	75	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για την παρουσίαση	50	Τελική εργασία	125													Σύνολο Μαθήματος	250	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																							
Παρακολούθηση διαλέξεων	75																							
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για την παρουσίαση	50																							
Τελική εργασία	125																							
Σύνολο Μαθήματος	250																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Παρουσίαση ενός επιμέρους θέματος του σεμιναρίου (20%) Τελική γραπτή εργασία (80%)																							

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ)
<p>Αλεξάκης Ε., Βραχιονίδου Μ., Οικονόμου Α (επ) 2008, <i>Ανθρωπολογία και συμβολισμός στην Ελλάδα</i>, Αθήνα: Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας</p>
<p>Γκέφου-Μαδιανού Δήμητρα, «Αναστοχασμός, ετερότητα και ανθρωπολογία οίκου: Διλήμματα και αντιπαραθέσεις», στο: Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), <i>Ανθρωπολογική Θεωρία και Εθνογραφία: Σύγχρονες Τάσεις</i>, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998, σελ. 365-436.</p>
<p>Γκέφου-Μαδιανού Δήμητρα (επιμ), 1998, <i>Ανθρωπολογική θεωρία και εθνογραφία. Σύγχρονες τάσεις</i>, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p>
<p>Driessen Henk, «Η περιοχή της Μεσογείου ως πρόκληση στην πολιτισμική ανθρωπολογία και οι προκλήσεις στη μεσογειακή εθνογραφία», στο:</p>

Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), *Ανθρωπολογική Θεωρία και Εθνογραφία: Σύγχρονες Τάσεις*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998, σελ. 619-646.

Herzfeld M., 1998, *Η ανθρωπολογία μέσα από τον καθρέπτη: κριτική εθνογραφία της Ελλάδας και της Ευρώπης*, μτφρ. Ράνια Ασρινάκη, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.

Μπακαλάκη Α., 1993, «Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας», *Διαβάζω*, 323: 52-58.

Παραδέλλης Θεόδωρος, 1985, «Γλωσσάρι όρων (ανθρωπολογίας)», στο: Γκ. Λιένχαρντ, *Κοινωνική Ανθρωπολογία*, Αθήνα: Gutenberg.

Ε. Αλεξιάκης (επιμ.), *Όψεις της Ανθρωπολογικής Σκέψης και Έρευνας στην Ελλάδα*, Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας, Αθήνα 2004

Hastrup Kirsten, 1998, «Ιθαγενής ανθρωπολογία: Μία αντίφαση στους όρους», στο: Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), *Ανθρωπολογική θεωρία και εθνογραφία. Σύγχρονες τάσεις*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Loizos Peter, 1992, «Εθνογραφία φιλική προς τους χρήστες; Προβλήματα μεθόδου και γραφής στην ανθρωπολογία», στο: Ευθύμιος Παπαταξιάρχης και Θεόδωρος Παραδέλλης (επιμ.), *Ταυτότητες και φύλο στη σύγχρονη Ελλάδα*, Αθήνα: Καστανιώτης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Γκέφου-Μαδιανού Δήμητρα 1993, «Ανθρωπολογία, οίκοι: Για μια κριτική της 'Γηγενούς Ανθρωπολογίας'», *Διαβάζω* 323: 44-51.

Δημητρίου-Κοτσώνη Σ., 1995, «Τιμή / Ντροπή: το πρόβλημα της δυαδικής κατηγοριοποίησης στη σύλληψη ενός κώδικα ηθικής», *Διαβάζω*, 351: 111-116.

Παραδέλλης Θεόδωρος, 1985, «Γλωσσάρι όρων (ανθρωπολογίας)», στο: Γκ. Λιένχαρντ, *Κοινωνική Ανθρωπολογία*, Αθήνα: Gutenberg.

Σκουτέρη-Διδασκάλου Ελεονώρα, 1998, «Υπό παρατήρησιν...Κείμενα και υποκείμενα ανθρωπολογικών πρακτικών», στο: Δ. Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), *Ανθρωπολογική θεωρία και εθνογραφία. Σύγχρονες τάσεις*, σσ. 153-206, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Τιμή και ντροπή. Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις». Αφιέρωμα του περ. *Διαβάζω*, τεύχ. 351 (1995)

- *Εθνολογία*
- *Σύγχρονα Θέματα* (το τεύχος 98(2007) είναι αφιερωμένο στην Κοινωνική Ανθρωπολογία στην Ελλάδα)
- *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΡΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ανθογαλίδου Θεοπούλα, 1987, Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην αναπαραγωγή και εξέλιξη μιας παραδοσιακής κοινωνίας. Η περίπτωση των Σαρακατσαναίων

- της Ηπείρου. Αθήνα: Θεμέλιο
- Cowan J., 1998, *Η πολιτική του σώματος. Χορός και κοινωνικότητα στη βόρεια Ελλάδα*, μτφρ. Κ. Κουρεμένος, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Danforth L., 1995, *Τα αναστενάρια της Αγίας Ελένης. Πυροβασία και θρησκευτική θεραπεία*, μτφρ. Μ. Πολέντας, Αθήνα, Πλέθρον.
- Dubisch J., 2000, *Το θρησκευτικό προσκόνημα στη σύγχρονη Ελλάδα. Μια εθνογραφική προσέγγιση*, μτφρ. Δ. Μούστρη, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Hamilakis Yannis, 2012, *Το έθνος και τα ερείπιά του. Αρχαιότητα, Αρχαιολογία και εθνικό φαντασιακό στην Ελλάδα*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Handman Marie-Elisabeth, 1987, *Βία και πονηριά. Άντρες και γυναίκες σ' ένα ελληνικό χωριό*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Herzfeld M., 2012, *Η ποιητική του ανδρισμού. Ανδρισμός και ταυτότητα σε ένα ορεινό χωριό της Κρήτης*
- Herzfeld M. 2002, *Πάλι δικά μας. Λαογραφία, Ιδεολογία και η διαμόρφωση της σύγχρονης Ελλάδας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Hirchon- Φιλίππακη Renee, 2004, *Οι κληρονόμοι της ελληνικής καταστροφής*, Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
- Vernier B., 2001, *Η κοινωνική γένεση των συναισθημάτων. Πρωτότοκοι και υστερότοκοι στην Κάρπαθο*, μτφρ. Ε. Τσελέντη, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Vernier Bernard, 1987, «Μυθική αναπαράσταση του κόσμου και ανδρική κυριαρχία στους έλληνες Πομάκους», στο: Στ. Δαμιανάκος (επιμ.), *Διαδικασίες κοινωνικού μετασχηματισμού στην αγροτική Ελλάδα*, Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.
- Δαμιανάκος Στάθης, Ζακοπούλου Έρση, Κασίμης Χαράλαμπος, Νιτσιάκος Βασίλης, *Εξουσία, εργασία και μνήμη σε τρία χωριά της Ηπείρου. Η τοπική δυναμική της επιβίωσης*, Αθήνα, Πλέθρον
- Ζαϊμάκης Γ., 1999, «Καταγώγια ακμάζοντα». *Παρέκκλιση και πολιτισμική δημιουργία στον Λάκκο Ηρακλείου (1900-1940)*, Αθήνα, Πλέθρον.
- Καυταντζόγλου Ρ., 2001, *Στην σκιά του ιερού βράχου: τόπος και μνήμη στα Αναφιώτικα*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Kenna Margaret, 2004, *Η κοινωνική οργάνωση της εξορίας. Πολιτικοί κρατούμενοι στο Μεσοπόλεμο*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Κυριακίδου Νέστορος Άλκη, 1978, *Η θεωρία της ελληνικής λαογραφία. Κριτική ανάλυση*, Αθήνα: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού
- Μπουσχότεν Ρ.Β., 1997, *Ανάποδα χρόνια. Συλλογική μνήμη και ιστορία στο Ζιάκα Γρεβενών (1900-1950)*, Αθήνα, Πλέθρον.
- Boeschoten R, Danford L. 2015, *Παιδιά του Εμφυλίου Πολέμου. Πρόσφυγες και πολιτική της μνήμης*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Πανουργιά Νένη 2011, *Επικίνδυνοι πολίτες. Η ελληνική αριστερά και η κρατική τρομοκρατία*, Αθήνα: Καστανιώτης
- Παπαγαρουφάλη Ε., 2002, *Δώρα ζωής μετά θάνατον. Η ανθρωπολογία της μνήμης της φαντασίας και του συναισθήματος*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαγαρουφάλη Ε. 2013, *Ήπια διπλωματία. Διεθνικές αδελφοποίησης και ειρηνιστικές πρακτικές στη σύγχρονη Ελλάδα*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Παπαταξιάρχης Ε. (επιμ.), 2006, *Περιπέτειες της ετερότητας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Ροζάκου Κ, Γκαρά Ε. 2013, *Ελληνικά παράδοξα. Πατρωνία, κοινωνία πολιτών και βία*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Ρόμπου-Λεβίδη Μαρίκα, *Επιτηρούμενες ζωές. Μουσική, χορός και διαμόρφωση της υποκειμενικότητας στη Μακεδονία*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Σερεμετάκη Νάντια, 1994, *Η τελευταία λέξη στις Ευρώπης τα άκρα. Δι-αίσθηση θάνατος γυναίκες*, μτφρ. Ν. Μαστρακούλης, Αθήνα, Λιβάνης.

Stewart Charles, *Δαίμονες και Διάβολος στην Ελλάδα*, Αθήνα: Ταξιδευτής

Τσαντηρόπουλος Άρης, 2004, *Η βεντέτα στη σύγχρονη ορεινή κεντρική Κρήτη*, Αθήνα: Πλέθρον.

Τσαντηρόπουλος Άρης (Ψυχαναλυτικά σχόλια: Μάνος Κωνσταντόπουλος), 2015, «Η μοίρα...ήτονε από τσοί ανθρώπους». Συλλογική μνήμη και τραύμα σε μια ορεινή κοινότητα της Κρήτης. Ανθρωπολογική-Ψυχαναλυτική προσέγγιση, *Εθνολογία* τόμος 6..

Τσιμουρής Γιώργος 2013, *Τμβριοι. «Φυγάδες απ' τον τόπο μας, όμηροι στην πατρίδα»*, Αθήνα: DaVinci.

Τουντασάκη Ειρήνη 2015, «Το παιδί που μεγαλώνει μέσα σου θα πάρει κι από εσένα», *Δωρεά ωαρίων, μητρότητα και συγγένεια*, Αθήνα: Πατάκης.